

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Statens Hus, 7468 Trondheim

Sentralbord: 73 19 90 00

Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler
Ingunn Skaufel Simensen
Miljøvernavdelingen

Innvalgstelefon
73 19 92 62

Vår dato
08.07.2009
Deres dato
11.06.2009

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2009/4851-421.9
Deres ref.

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Utkast til statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging i kommunene - kommentarer fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Fylkesmannen vil innledningsvis bemerke at det er svært positivt at det nå presenteres klare forventninger til et aktivt arbeid med klima- og energispørsmål i kommunene. Etter vår erfaring er de fleste kommunene opptatt av disse spørsmålene, og har satt i gang arbeid med klima- og energiplaner. Gjennom skjønsmiddeltildelingen har Fylkesmannen styrket dette arbeidet med totalt 3,35 mill kr over 2 år, fordelt på samtlige av fylkets kommuner.

Fra plan til handling

For manges vedkommende er imidlertid spranget fra plan til handling relativt stort og usikkert. Et hovedtema i vårt prosjekt "Klimaråd underveis" (www.klimabussen.no) er derfor nettopp å sette fokus på mulighetsrommet, for å motvirke avmaktfølelsen og bidra til at den positive viljen til forandring holdes oppe og videreføres inn i handlingsmodus. Dette perspektivet mener vi det også må være viktig å ivareta i den statlige planretningslinjen, og flere av kommentarene nedenfor er utformet med tanke på at gjennomføringsfasen med reelle utslippsreduksjoner og omlegging av energibruk er det klart overordnede målet.

Klima- og energiplan – en sektorovergripende plan

Det er positivt at planretningslinjen legger opp til at klima- og energiplanene kan innarbeides i kommuneplanen, slik plan- og bygningsloven legger opp til også for mange andre sektorplaner. Dette gir kommunene nødvendig handlingsrom i forhold til på hvilken måte og hvor omfattende slike planer skal utformes. Dette prinsippet synes imidlertid ikke å være fulgt opp i pkt 4. For å oppnå målet om at kommuneplanen skal bli en sektorovergripende plan som ser kommunens ulike virksomheter i sammenheng, er det uheldig om det blir for spesifikke krav til hva ulike sektorplaner skal inneholde. På samme måte som den nye plandelen i plan- og bygningsloven legger opp til for øvrige sektorer, bør kravene til innhold i klima- og energiplaner ha et mer generelt preg, slik at man unngår uheldig detaljstyring og "båstenkning". Vi frykter også at for strenge krav til innhold kan medføre et uforholdsmessig stort fokus på innhenting av bakgrunnsmateriale, på bekostning av gjennomføringsdelen av planen. En altfor detaljert og kravstor planretningslinje vil derfor kunne medføre at det blir utarbeidet omfattende dokumenter uten forankring i kommunen og uten sammenheng til

	Embetsledelse og administrasjonsstab	Kommunal- og beredskapsavdeling	Oppvekst- og utdanningsavdeling	Sosial- og helseavdeling	Landbruk og bygdeutvikling	Miljøvern-avdeling
Telefon	73 19 90 08	73 19 90 00	73 19 90 00	73 19 90 00	73 19 90 00	73 19 90 00
Telefaks	73 19 91 01	73 19 91 01	73 19 93 51	73 19 93 01	73 19 91 01	73 19 91 01
E-post:	postmottak@fmst.no	Internett: www.fylkesmannen.no/st				

kommunens øvrige planer. I så tilfelle vil de definerte tiltakene bli vanskelige å gjennomføre og måloppnåelsen lav. Hovedhensikten må tross alt være at målene kommunene setter seg er etterprøvbare, at det blir definert konkrete virkemidler og satt i gang tiltak.

På bakgrunn av ovennevnte mener vi at *skal*-kravet i pkt. 4 er uheldig og bør erstattes med *bør*. Formuleringene om ambisiøse mål samt tiltak og virkemidler i samme punkt kan med fordel utelates og erstattes med formuleringer i tråd med målbeskrivelsen i utfyllende kommentarer. De utfyllende kommentarene for øvrig gir etter vår oppfatning et for stort spenn mellom generelle og spesifikke betraktninger. Dette bør endres slik at en oppnår en rimelig balanse.

Klimatilpasning

Etter vår vurdering bør arbeidet med klima- og energiplan sees i sammenheng med kommunens arbeid med klimatilpasning. Ny plan- og bygningslov omfatter tre perspektiver når det gjelder klimahensyn. Det er reduksjon av utslipp, tilrettelegging for bruk av nye energi fra fornybare energikilder og tilpasning til klimaendringer ved nybygging. De to første elementene inngår i forslaget til planretningslinje. Av hensyn til helheten er det også naturlig at det siste elementet inngår i retningslinjen, ikke minst fordi det vises til at kommunene skal knytte arbeidet med klima- og energiplanlegging til kommuneplanen. En overordnet vurdering av behovet for klimatilpasning i forbindelse med klima- og energiplanen bør tjene som et viktig del av grunnlaget for kommunens videre arbeide med risiko- og sårbarhetsanalyser knyttet til planer for utbygging, jf. plan- og bygningsloven § 4-3.

Ut fra dette mener vi det under pkt. 1 bør være et formål ”å legge til rette for tilpasning til endrede klimaforhold ved arealplanlegging og nybygging”.

I pkt. 4 bør det tilsvarende spesifikt gå frem at ”det bør gjøres en vurdering av mulige konsekvenser av klimaendringene med hensyn til skade på bebyggelse og infrastruktur, og tiltak for å redusere disse”.

Jordbruk og skogbruk

Retningslinjene har en litt for snever inngang i og med at det relativt ensidig fokuseres på det å redusere utslipp.

I følgeskrivet fra MD sies det at det er viktig at planleggingen er relevant i forhold til klimautfordringene vi står overfor. Av den grunn mener vi at det vil være av stor betydning at man i retningslinjene presiserer betydningen av tiltak som går på binding av klimagasser. For landbruket går dette på binding i jordbrukets og skogbrukets primærproduksjon, samt betydningen av aktiv bruk av tre i bygg.

I de utfyllende kommentarene sies det:

”Ettersom usikkerheten rundt tiltak til opptak av karbon i skog og jord er svært store, vil det ikke være tilrådelig om disse tas med i utslippsregnskapet eller utredes som tiltak på det nåværende tidspunkt. En vurdering av kommunens potensial for karbonbinding kan imidlertid med fordel omtales i planen”.

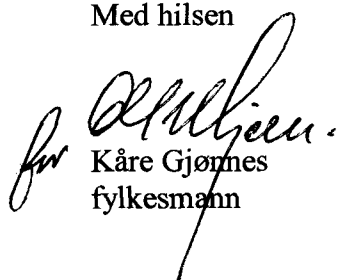
Vi mener at dette ikke harmonerer med det som sies i St.meld.nr.39- Klimautfordringene-landbruket en del av løsningen. Det bidrar til en uheldig dobbeltkommunikasjon som vil vanskeliggjøre arbeidet regionalt og lokalt.

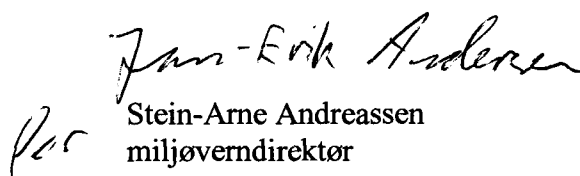
Under landbrukstiltak framheves produksjon av biogass. Dette vil være et viktig tiltak fordi det vil være av stor betydning av hensyn til reduksjon av metanutslipp som er en sterk klimagass. Det vil likevel være av stor betydning at det blir nevnt at energiproduksjon basert på trevirke er et godt bidrag i forhold til klimaproblematikken

Til slutt vil vi bemerke at erfaringer med utarbeidelse av kommunale klima- og energiplaner viser at det er mye å gå på for å bidra til involvering og engasjement både i kommuneadministrasjonen og i kommunen i sin helhet. Det kan være behov for å involvere konsulenter, men det er viktig at kommunene har et bevisst forhold til bruken av dem. Ofte er man for lite opptatt av å fokusere på konkrete tiltak.

Vi ønsker dere lykke til med det videre arbeidet av de statlige planretningslinjene for klima- og energiplanlegging i kommunene.

Med hilsen

Kåre Gjølmes
fylkesmann

Stein-Arne Andreassen
miljøverndirektør